

Rusko pozastavilo podniku LOM Praha certifikáty pro opravy vrtulníků Mi: Řešením je národní cesta

17.8.2022 - Jana Deckerová | Ministerstvo obrany ČR

Pane řediteli, jak na tuto informaci státní podnik LOM Praha reagoval a zajímá nás to hlavní, jste schopni při případných nutných opravách udržet armádní flotilu tzv. ve vzduchu?

Státní podnik se na tuto možnou skutečnost dlouhodobě připravoval a nemohu říci, že by nás zaskočila. Prakticky od února letošního roku, tedy od zahájení války na Ukrajině, a vzhledem k reakcím Ruské federace na uvalené sankce, bylo jen otázkou času, kdy tato situace nastane. Už v minulém roce, kdy jsem nastoupil do LOM Praha, jsme se zaměřili na předzásobení náhradními díly a ruské vyvrcholení agrese na Ukrajinu náš postup jen akcelerovalo. Sestavil jsem krizový tým, který okamžitě začal aktivovat jednotlivé kroky krizového plánu. Jeho výsledkem je způsob kontinuálního pokračování podpory životního cyklu letecké techniky tzv. národní cestou. Tento plán národní cesty jsme předložili jako návrh dalšího řešení Armádě České republiky, která jej akceptovala. V současné době se již prakticky naplňují jeho jednotlivé kroky. Jedná se o široký komplex opatření, který cílí na udržení flotily vrtulníků východní platformy Mi provozovaných Vzdušnými silami Armády ČR takzvaně ve vzduchu. Primární určení této zvolené cesty je česká armáda, avšak v poměrně krátké době ji začali velmi pozitivně vnímat i naši zahraniční partneři. A nezastírám, pro nás je tato skutečnost zároveň příležitostí pro rozvoj obchodních příležitostí i na zahraničních trzích.

Hovoříte o národní cestě. Můžete nám tento program přiblížit?

Národní cesta je komplex konkrétních opatření a souhrn jasných kroků jak v legislativní, tak i věcně technické oblasti. Pro LOM Praha to znamenalo vyřešit otázky spojené s certifikací i s celou řadou technických záležitostí, hlavně ve smyslu klíčových agregátů a škály náhradních dílů. Záležitosti ohledně certifikací jsme vyřešili tím, že náš státní podnik převzal potřebná oprávnění, nevyjímaje příslušná typová osvědčení. Dalším klíčovým prvkem byla a je „lomácká“ organizace DOA – Design Organization Approval, která je oprávněna, a to se souhlasem letecké národní autority, navrhopvat, opravovat, vyvíjet, ale i vyrábět a zkoušet náhradní díly na platformu vrtulníků řady Mi. Tuto národní autoritu ve smyslu dozorového orgánu převzal odbor dohledu nad vojenským letectvím Ministerstva obrany České republiky. V žádném případě to neznamená, že pozastavením certifikátů a vydáním se národní cestou by státní podnik LOM Praha pracoval mimo legislativní rámec. Naopak, vše řešíme v souladu s právními předpisy a pravidly bezpečnosti létání.

Náhradní díly jsou však alfou a omegou. Jak jste se vyrovnali se skutečností, že ruský partner tyto náhradní díly přestane dodávat?

V reakci na zhoršující se geopolitické prostředí a také s cílem urychlit provádění generálních oprav vrtulníků Mi pro českou armádu jsme činili a dále činíme maximum k zajištění nejen materiálních, ale i lidských kapacit. Dlouhodobě se LOM Praha potýkal s komplikacemi ohledně kritické doby dodání náhradních dílů. Proto jsme se zejména v průběhu minulého roku předzásobili. Mimo Ruskou federaci je stále možnost si náhradní díly ze skladů, ale i ze zavedené certifikované výroby našich partnerů nakoupit, popřípadě nechat opravit. Co se týče přímo motorů, tak nadále pokračujeme ve spolupráci s ukrajinským výrobcem Motor Sič. Další alternativou je možnost vlastní výroby

náhradních dílů podle schválené dokumentace a pod dozorem národní autority. Jedná se například o kardan, což je spojovací materiál na podvozky vrtulníků. Další možností, zdaleka ne však poslední, je de facto záměna náhradních dílů za díly západní provenience. A jak jsem již zdůrazňoval, vše je zevrubně dozorováno odborem pro dohled nad vojenským letectvím. Národní cesta není jednorázová záležitost a učiněný výčet způsobů řešení není konečný. Jde o systémový přístup, který podle schváleného nastavení postupně naplňujeme. Zásadní je fakt, že víme, jak na to.

Stejný problém jako váš podnik postihl i bulharského partnera. Oba tyto podniky mají oprávnění servisovat a provádět vyšší stupně oprav i pro partnery v Alianci. Zaznamenali jste ze strany aliančních partnerů nějaké obavy?

Státní podnik LOM Praha i bulharský partner jsou dlouhodobě certifikováni ze strany Ruské federace, s tím, že u nás příslušná recertifikace proběhla v roce 2021. Tedy těsně před tím, než nastala tato složitá geopolitická bezpečnostní situace. LOM Praha krátce před tím opakovaně získal oprávnění pro veškeré komplexní postupy oprav vrtulníků řady Mi. I proto v současné době stále postupujeme v souladu s aktuálně schválenou dokumentací.

U našich zahraničních partnerů, primárně z Aliance, nastala komplikovaná situace na základě přijatých sankcí. Navíc situace na Ukrajině je velice složitá, válečný stav pokračuje a zabezpečit tam vyšší stupně oprav vrtulníkové techniky není jednoduché. Proto se na nás začali obracet zahraniční partneři, a to vlastně z celého světa, zejména pak z Afriky, Asie nebo Jižní Ameriky. V této souvislosti ale chci vyzdvihnout naši spolupráci se Slovenskou republikou, protože tam jsme uzavřeli smlouvu na údržbu slovenských vrtulníků Ministerstva vnitra, které mimochodem pomáhají nyní českému hasičskému záchrannému sboru v boji s požárem v Českém Švýcarsku. Slovenským kolegům jsme nedávno poskytli logistické a technické zázemí pro to, aby mohli provést na vrtulníku Mi-171E předepsané práce po 50 letových hodinách. Rovněž nelze nezmínit prohloubení spolupráce se slovenským Ministerstvem obrany, a to v rámci součinnosti s jejich státní společností LOT Trenčín, kde jim pomáháme nejen s opravou motorů a agregátů, ale i v rámci prodlužování životnosti vrtulníků. To vše v rámci naší národní cesty. Je to jeden z mnoha příkladů skvělé spolupráce aliančních partnerů a díky tomu si stále více zainteresovaných stran uvědomuje, že v centru Evropy existuje státní podnik LOM Praha, který dokáže nabídnout komplexní služby spojené s kompletní podporou životního cyklu vrtulníků Mi. Tímto přístupem si získáváme v rámci EU a NATO stále větší a ojedinělou odbornou exkluzivitu.

V brzké době se chystá přezbrojení na americké vrtulníky Vipery a Venomy, jak se na tuto skutečnost státní podnik připravuje?

Státní podnik LOM Praha aktivně reaguje na připravované přezbrojení Vzdušných sil AČR na západní platformu H-1. Činíme k tomu potřebné kroky, abychom mohli v součinnosti s Armádou České republiky zajistit vyšší stupně oprav nových amerických vrtulníků UH-1Y Venom a AH-1Z Viper, a to jak v oblasti technické, tak v oblasti simulačních technologií. K tomu si samozřejmě připravujeme odpovídající zázemí, a to nejen personální, ale i logistické. Od 1. července 2022 je do struktury státního podniku oficiálně začleněn závod H-1, dislokovaný na letecké základně v Náměšti nad Oslavou. V tuto chvíli máme naplněné personálie, konkrétně letecké mechaniky se specializací drak-motor včetně avioniků, a zároveň máme naplněn i potřebný personál na provoz simulátoru. S tím vším jde ruku v ruce i logistická podpora, neboť veškerá logistika k těmto vrtulníkům se bude realizovat přes státní podnik LOM Praha. V oblasti logistiky nyní například intenzivně řešíme zajištění náhradních dílů, kontrolně měřících přípravků a dalšího materiálu, který přijde před a pak společně spolu s vrtulníky platformy H-1 do České republiky.

Říkáte, že personálně na tomto pracovišti H-1 v Náměšti nad Oslavou jste na téměř sto procentech. Jedná se ale zejména o odborníky se specializacemi, které chybí na trhu práce i

jiným velkým firmám. Jak těžké bylo tyto odborníky získat?

Nábor jsme provedli tzv. kombinovanou metodou. Primárně jsme oslovili naše zaměstnance a možné potenciální kandidáty z řad Armády ČR. Důležité je zachovat profesní kontinuitu. Když už někdo odchází z armády, může se realizovat a pokračovat se svými zkušenostmi na opravách vrtulníkové techniky v resortním opravárenském podniku. A to se nám v mnoha ohledech podařilo. Dále jsme přijali zaměstnance, kteří mají zkušenost s policejními vrtulníky Bell nebo s tímto typem u jiných provozovatelů. Další kategorií byli specialisté všeobecně z oboru letectví. Celkové naplnění závodu H-1 předpokládáme kolem padesáti zaměstnanců. Osobně jsem byl až překvapen tím, jak rychle se nám podařilo tento závod H-1 personálně obsadit, protože jsme v rámci těchto specializací a odborností předpokládali větší problémy v náboru. Nábor jsme od začátku nepodcenili, nabídli jsme uchazečům zajímavé podmínky a oni na to pozitivně reagovali. Nejen pro ně samotné, ale i pro celý státní podnik LOM Praha jsou opravy vrtulníků Venom a Viper unikátní příležitostí a portfolioem budoucnosti.

<https://mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/rusko-pozastavilo-podniku-lom-praha-certifikaty-pro-opravy-vrtulniku-mi-resenim-je-narodni-cesta-237938>